

ni őket, így aztán az ukrainai Vinnyicában, egy német katonai értekezle-
ten szóba is került ez a téma.⁴⁴ Wagner őrnagy vezette a tanácskozást,
amelyen Franz Jaeckeln SS-tábornok, az SS és a katonai rendőrség kör-
zeti parancsnoka (aki az év őszén a balti államokban a zsidókérdés végle-
ges megoldását irányította⁴⁵), megnyugtatta a jelenlévőket, hogy 1941.
szeptember 1-jéig bezárólag „befejezi ezeknek a zsidóknak a likvidálá-
sát”⁴⁶.

A Magyarországról kitelepített zsidókat augusztus 27–28-án gyilkol-
ták meg.⁴⁷ Egy szemtanú beszámolója szerint azt mondták nekik, döntés
született arról, hogy Kamenyec-Podolszkijt meg kell tisztítani a zsidóktól,
s ezért máshová viszik őket. SS-egységek, ukrán segéderők és állítólag
egy magyar utászalakulat fogta körül a menekültek táborát, majd vala-
mennyiüket, köztük a helyi zsidókat is, gyalogmenetben elindították. Kb.
15 km-es menetelés után olyan területre értek, ahol nagy bombatölcsérek
szaggatták föl a talajt. Megparancsolták nekik, hogy vetközzenek le, majd
legéppuskázták őket. Jó néhányukat súlyos sebesülten, de még élve te-
mették el.⁴⁸

Nem tisztázott, hogy Kamenyec-Podolszkijban vagy pedig Galícia
más részein részt vettek-e magyar csapatok a tömeggyilkosságokban.
Egyes jelentések úgy szólnak, hogy Kamenyec-Podolszkijban egy magyar
utászalakulat, zömmel sváb származásúak, részt vett a megszárlásban, más
jelentések viszont azt állítják, hogy Ukrajnának a magyar csapatok által
megszállt részein a magyar alakulatok az üldözött magyar és szovjet zsi-
dók pártját fogták. Jó néhány ilyen esetről maga az SS tett jelentést, még-
pedig a magyarok magatartásán felháborodva. A német biztonsági rend-
őrség (SIPO) és biztonsági szolgálat (SD) főnöke 1941. július 15-én kelt
23. sz. oroszországi hadműveleti jelentésében megállapította, hogy „a
honvédség... szemlátomást pártfogolja a lengyeleket és a zsidókat”, s hoz-
závette, hogy „a zsidók ellen indított rendőri akciót a honvédség leállítot-
ta”⁴⁹.

Egy másik okmányban, a 67. sz. oroszországi hadműveleti helyzetje-
lentésben, amely 1941. augusztus 29-én készült a kamenyec-podolszkiji
akció lezárása után, a SIPO-SD főnöke diadalittasan szögezi le, hogy „a
magyarok megszállta területet leszámítva, a Hotyintól Jamolig húzódo
térseget megtisztítottuk a zsidóktól”⁵⁰. Jó néhány, Ukrajnában szolgálato-
tot teljesítő magyar tiszt és közlegény szemtanúja volt azoknak az atrocitá-
soknak, amelyeket a Szovjetunió megszállt területein követtek el. Kü-
lönösen feldúlta őket „férfiak, asszonyok és gyerekek legéppuskázása” a
különítmények (Einsatzgruppen) és az ukrán milicista alakulatok által.
Felháborodásuknak hazaküldött leveleikben éppúgy hangot adtak, mint
ahogy elég nyíltan beszéltek ezekről a dolgokról, amikor szabadságra ha-